

Összefoglaló a bírói bérekről

Az Országgyűlés 2021. június 15-én elfogadta Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvényt, amely a bírói illetményalap mértékét 2022. január 1-jétől – a 2021. évi bírói illetményalapnak a 2020. évi bírói illetményalap 13%-ának megfelelő összeggel történő emelésével – 566.660.- forintban állapította meg. Ez azt jelenti, hogy ezután további béremelés nem történt, nem biztosított a valorizáció, viszont az inflációs adatok mindenki által ismertén az elmúlt évek során rendkívül magasak voltak. Ezt követte a 2025. évre elfogadott költségvetési törvény 15%-os illetményalap emelése.

Az összefoglalónk eredménye, hogy a bírók - amibe beleértendő a járásbíróktól a kúriai bírókig minden szinten ítélkező valamennyi bíró - átlagbére bruttó 1.636.842, - Ft. Ez nettó bérben azt jelenti, hogy az átlagbér, mindenféle adókedvezmény nélkül, az egymillió forintot alig haladja meg, 1.088.500 Ft, azaz az átlagbér közel bruttó 600.000, - Ft-tal marad el a sajtóban kommunikált összegtől.

Hangsúlyozzuk, hogy a bérezés szempontjából nem vitatottan különbséget kell tenni a szervezetrendszeren belül, azonban a probléma nem a Kúria és az alsóbb fokú bíróságok közötti olló arányának a meghatározása, hanem az abszolút értéken vett bírói fizetés. Ennek az összege méltánytalan a bírói függetlenség garatálásához.

Fontos tisztázni, hogy az átlagbíró nem a leghosszabb szolgálati idővel rendelkező bírót jelenti, hanem azokat a bírókat, akik a beszámoló adatai alapján is maximum 20 év szolgálati idővel rendelkeznek.

Szeretnénk rámutatni arra is, hogy az eredeti koncepció (189/2024. (X.16. OBT határozat) szerint, melyet a Kúria elnökének javaslatára is tekintettel az OBT elfogadott, 2025. március 1-jétől 952.500, - forintban határozta volna meg a bírói illetményalapot úgy, hogy a kúriai bírák kivételével a beosztási pótlékok aránya is emelkedett volna.

Számszerűsítve ez azt jelenti, hogy egy kezdő járásbíró a hatályos szabályok szerint bruttó 944.907, - Ft-ot keres, mely nettóban 628.363, - Ft. Az elfogadott, de meg nem valósult tervek szerint ez az összeg bruttó 1.476.375, - Ft (nettó közel egymillió Ft) lett volna. Az is igaz azonban, hogy ezen illetményalap számítása esetén a kúriai bírók bére bruttó 4.000.500, - forintra emelkedett volna. A kúriai bírók és a kezdő járásbírók bére közötti arány az új szabályok értelmében 2,89 lett, szemben az eredeti tervek szerinti 2,71-gyes aránnyal, amelynek során a bérek közötti olló a számszerűsített adatokkal szemben kinyílt. De a probléma gyökere az, hogy a bér vásárlóértéke valójában az abszolút értékben kifejezett bérben nyilvánul meg.

Jól látható, hogy egyáltalán nem mindegy, hogy egy kezdő bíró nettó 620.000, - forintot, vagy közel egymillió forintot lát a bankszámláján. Ezért nem annak van jelentősége, hogy egy felsőbbíróságon szolgálatot teljesítő bíró mennyit keres, annak összege milyen arányú a kezdőbíró béréhez képest, hanem annak, hogy a kezdőbíró bére abszolút értéken mennyit ér.

Ugyanez a számítás elvégezhető bármely bíróra vonatkoztatva, az állítás továbbra is az marad, hogy a felmerült jogalkotási helyzetben további probléma a valorizáció hiányán túl az, hogy abszolút értéken számítva a bérek túlságosan alacsonnyá váltak. Itt fontos megjegyezni azt is, hogy a további béremelés nincsen rögzítve, jelenleg nincsen olyan jogszabályi rendelkezés, amely biztosítaná a további illetményemelést, így egy esetleges további bérkalkulációt vagy arányt számítani, illetve arra hivatkozni jelen helyzetben teljesen értelmetlen és nem felel meg a valóságnak.

Az összefoglaló elkészítésének módszertana

Az utolsó béremelés 2021-ben volt, ezért az összefoglaló elkészítésekor az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 2021. évi beszámolóját vettük alapul. Ennek oka továbbá az is, hogy a jelenleg pontos aktuális adatok nem érhetőek el a számunkra, de azt gondoljuk, hogy az aktuális adatok ismerete sem változtatna szignifikáns mértékben az összefoglalónk eredményén.

A beszámoló szerint a bíróságokon 2021. december 31-én 794 vezető volt és ténylegesen 2745 bíró állt szolgálati viszonyban. A birosag.hu oldalon rögzített adatok szerint vidéken 107, Budapesten 6 (egyesített kerületi) járásbíróságon, a Fővárosi Törvényszék mellett további 19 törvényszéken és 5 ítéltáblán folyik ítélezés.

A vezetői szintekkel kapcsolatban biztosan állítható, hogy a járásbíróságokon elnök és elnökhelyettes, valamint polgári és büntető ügyszakban csoportvezetők, a törvényszékeken elnök és elnökhelyettes (Fővárosi Törvényszéken két elnökhelyettes), büntető, polgári, gazdasági ügyekben kollégiumvezetők, 8 törvényszéken pedig közigazgatási kollégiumvezetők, illetve azok helyettesei (Fővárosi Törvényszéken munkaügyi kollégiumvezető és helyettes), valamint egy-egy csoportvezető, az ítéltáblákon elnök és elnökhelyettes, büntető, polgári és munkaügyi kollégiumvezetők, továbbá egy közigazgatási kollégiumvezető, valamint azok helyettesei, továbbá a törvényszékeken és az ítéltáblákon tanácselnökök látnak el vezetői feladatokat. A Kúrián ítélező, jogegységi, önkormányzati, valamint jogegységi panaszt elbíráló tanácsok, büntető, polgári, közigazgatási kollégiumok, továbbá bírósági joggyakorlat-elemző csoportok működnek.

A vezetők számának meghatározása során figyelemmel kellett lenni a beszámoló adataira, továbbá a birosag.hu oldalon található adatokra, a módszertan szerint minden alkalommal - az ismert adatokat kivéve - egy-egy vezetővel volt szükséges számolni.

Hangsúlyozzuk, hogy egyes változásokat (pl. Fővárosi Ítéltábla, Kúria személyi állományának változását) leköveztük a birosag.hu oldalon található bírókereső alapján is, ami jelenti, hogy az adatok, mivel friss elérhető információ nem áll rendelkezésre, valószínűleg egyeznek a jelenleg aktuális valós adatokkal, de az átlagbér számítása kapcsán a beszámoló és a honlap adatai elegendő információt hordoznak. Fontos rögzíteni azt is, hogy a bírók egyes területi eloszlásával kapcsolatban szintén nem áll rendelkezésre pontos adat, így vagy a birosag.hu keresőoldaláról hívtunk le adatokat, vagy szükségszerű egy ismert adattal vagy adatok kerekítésével dolgozni.

A tanácselnökök számát meghatározni szintén nem lehetett, a honlapról ugyan lekérhetőek az adatok, de azok összesítése időigényes, így végül kivonási alpművelet segítségével határoztuk meg a tanácselnökök számát.

Ennek során a figyelembe vett adatok az alábbiak szerint alakultak:

A Kúrián az elnök mellett 3 elnökhelyettes, 5 kollégiumvezető, 27 tanácselnök, egy főtitkár és egy főtitkárhelyettes, összesen 38 vezető, emellett (kerekítve) 55 bírót lát el szolgálatot (összesen 93 fő). Az összes bérük 290 575 194,- Ft.

Az ítéletábrákon figyelembe vett vezetők számát a honlapról lehetett leszűrni, ez összesen 97 fő, 24 828 246 Ft bértömeggel, az 50 tanácselnök bértömege 16 291 500,- Ft.

A törvényszékek bértömege kapcsán különbséget kell tenni a Fővárosi és kisebb törvényszékek között. Mivel pontos adat nem áll rendelkezésre, az adatokat a legminimálisabb számmal kellett megbecsülni, mely összesen (302 fő) 95 565 939,- Ft bértömeget jelent. A törvényszék tanácselnökeinek számát kivonás alpművelettel határoztuk meg 95 fővel számolva, mely összesen 18.572.310, - Ft bértömeget jelent.

Járásbírói szinten az adatokat becsülni lehetett, 250 fő vezető 53.533.869, - Ft bértömeggel rendelkezik.

AZ OBH-ban összesen 18 fő vezető 17.138.658, - Ft bértömeget jelent.

Hangsúlyos továbbá, hogy a vezetői pótlékok során közel 700 címzetes bírót pótlékkal számoltunk úgy, hogy mindenkinek a legmagasabb címzetes kúriai bírót pótlékkal számoltunk, ami így szintén felfelé kerekíti a végső eredményt, ezáltal 364.926.600, - forinttal emelkedik a bértömeg.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a bírósági szervezetrendszerben dolgozó vezetői bértömeg a kúriai bértömeggel együtt összesen 881.432.316, - Ft összeget tesz ki.

A bírók területi megoszlásának meghatározásakor figyelemmel kellett lenni a beszámoló adataira, valamint a birosag.hu oldalon található adatokra, ennek során is szükséges volt felfelé kerekíteni, továbbá kivonás alpműveleteket végezni. Ez pedig a területi megoszlás szerint az alábbiak szerint alakul:

A 2745 fő bíróból közel 1486 fő a törvényszékeken (ebből vezető 397), 931 fő járásbírói szinten (ebből vezető 250), 217 fő ítéletábrán (vezető 147 fő) dolgozik (A Fővárosi Törvényszék illetékességi területén dolgozó járásbírókat az egyszerűbb számolás kedvéért a törvényszéki szinthez számoltuk, ami szintén felfelé kerekíti az eredményt).

A bértömeg meghatározása kapcsán elvégeztünk egy arányosítást a gyakorlati idő szempontjából, és bár a kúriai bírók bérezésénél nem számít a gyakorlati idő, azonban a könnyebb számítás érdekében mégis figyelembe vettünk minden adatot, a fizetési fokozatoknál felfelé kerekítettünk.

A beszámoló szerint a gyakorlati idő szempontjából 0-3 év között 272 fő (10%), 4-10 év között 521 fő (19%), 11-20 év között 799 fő (29%), 21-30 év között 889 fő (32%), míg 31 év felett 264 fő (10%) gyakorlati idővel rendelkezett.

Az arányosítást alkalmazva a járásbírók bértömege: 1 037 442 720,- Ft, pótlékok 121 339 092,- Ft, a törvényszéki bírók bértömege 1 689 754 380,- Ft, a pótlékok 387 346 704,- Ft, az

ítélőtáblai bírók bértömege 276 825 168,- Ft, pótlékuk 98 987 154,- Ft, azaz összesen pótlékkal együtt 3 611 695 215,- Ft.

A fentieket összegezve megállapítható, hogy az összbértömeg 4.493.128.900,- Ft-ot tesz ki, amelyet az összbírói létszámmal osztva megkapjuk egy bíró átlagbérét, amely bruttó 1.636.842,- Ft, azaz nettó 1.088.500,- Ft

Budapest, 2025. január 14.

Res Iudicata Egyesület elnöksége